

Bitka v Belgiji končana - Naziji pregovarjajo Francijo

Na stotisoče vojakov padlo

Angleži in Francozi so se v Belgiji in severni Franciji borili do skrajnega trenutka — Ogromno število Nemcev in zaveznikov pobitih. — Prihodnji korak Nemčije?

Berlin, Nemčija. — Divje bitke v Belgiji in v severni Franciji so bile v četrtek v svojem zadnjem štadiju. Klane je se ta dan sicer še nadaljevalo, toda angleške in francoske čete so se bojevale samo v svrhu, da krijejo umik preko Kanala na Angleško. Obkoljenim od vseh strani na kosu zemlje, ki se je raztezal komaj 20 milj od morja v notranjščino in, ki ob obrežju ni bil niti toliko širok, je preostalo tem četam edino uporabno pristanišče v mestu Dunkirk, ki ga še niso zasedli Nemci. Četudi pa niso bile nemške čete v tem mestu, so nad mesto in naravnost deževala nemške bombe in granate, da je bilo vkrcavanje enako nevarno kakor boj sam.

Dasi so Angleži in Francozi uvideli, da je vsaka rešitev skoraj docela nemogoča, kajti, kakor že omenjeno, so bili od vseh strani obkoljeni od nazijskih čet, ki so bile v znatni premoči, vendar so se bojevali do zadnje skrajnosti,

da ne bodo padli v ujetništvo. Žrtve so bile zato naravnost ogromne. Kakor nemško poročilo trdi, je bilo pobitih do 100,000 zaveznikov. A tudi nazijskih žrtv ni moglo biti dosti manj, kajti nemško poveljstvo ni v tej bitki niti malo štedilo s človeškim življenjem. Lahko se zato reče, da je malokje na svetu kak kos zemlje, ki bi bil tako dobesedno prepojen s človeško krvjo, kakor je bil ta kos bojišča.

Varne pred nemškimi napadi pa niso bile niti tiste čete, ki se jim je posrečilo, da so se vkrcale v Dunkirk na ladje. Nazijski aeroplani so jih namreč zasledovali na morju ter potopili tri angleške bojne ladje ter 16 transportnih ladij.

S to veliko zmago, ki so jo pridobili s krvavo ceno, so postali Nemci gospodarji nad celo Belgijo in nad severozapadno Francijo. Ugiba se zdaj, kam bo usmerjen njih prihodnji napad, ali proti Londonu, ali proti Parizu.

Med balkanskimi državami ni enotnega nastopa

Belgrad, Jugoslavija. — Kakor so razni opazovalci prišli do prepričanja, je v slučaju kakega napada težko pričakovati, da bi se balkanske države združile za enoten nastop. Vsaka vleče na svojo stran in vsaka bo storila to, o čemer bo menila, da bo najbolje služilo njenim lastnim interesom. Niti v tem si niso posebno edine, na katero stran se naj nagnejo.

Med vsemi državami se more s skorajšnjo gotovostjo samo od Jugoslavije pričakovati, da bo se bo postavila v bran, ako napade Nemčija ali Italija. Istočasno pa tudi bolj kakor katera druga pričakuje, da ji bo prišla Rusija na pomoč. Ta pomoč pa ni še nič gotovega, in ako bo sovjetska vlada vtaknila prste v ogenj, bo to storila le, ako bodo njeni interesi tako kazali, in ne iz kake ljubezni do Jugoslavije, ko je vendar ta sovjetsko vlado docela prezirala, dokler ni nastopila skrajna sila.

Druga država, Rumunija, je takorekoč že docela pod kontrolo Nemčije in Italije, zlasti še, ko vidi sedanje nemške uspehe. Od Nemčije zdaj pričakuje, da jo bo ta varovala pred izgubami pokrajina, katere zahtevate od nje Rusija in Bolgarija.

Žav se morete zapadni zavezanci zanesti samo na Turčijo, da je povse na njih strani, do čim boste Bolgarija in Ogrska najbrž prej potegnili z Nemčija združile za enoten nastop. Vsaka vleče na svojo stran in vsaka bo storila to, o čemer bo menila, da bo najbolje služilo njenim lastnim interesom. Niti v tem si niso posebno edine, na katero stran se naj nagnejo.

Med vsemi državami se more s skorajšnjo gotovostjo samo od Jugoslavije pričakovati, da bo se bo postavila v bran, ako napade Nemčija ali Italija. Istočasno pa tudi bolj kakor katera druga pričakuje, da ji bo prišla Rusija na pomoč. Ta pomoč pa ni še nič gotovega, in ako bo sovjetska vlada vtaknila prste v ogenj, bo to storila le, ako bodo njeni interesi tako kazali, in ne iz kake ljubezni do Jugoslavije, ko je vendar ta sovjetsko vlado docela prezirala, dokler ni nastopila skrajna sila.

Druga država, Rumunija, je takorekoč že docela pod kontrolo Nemčije in Italije, zlasti še, ko vidi sedanje nemške uspehe. Od Nemčije zdaj pričakuje, da jo bo ta varovala pred izgubami pokrajina, katere zahtevate od nje Rusija in Bolgarija.

KOMISIJA ZA OBOROŽEVANJE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je imenoval zadnji terek komisijo sedmih oseb, šest moških in eno žensko, da spravi v sklad gospodarstvo dežele z oboroževalnim programom, za katerega se bo porabilo tri in pol milijarde dolarjev. V odboru so trije industrialci, dva vladna uradnika, en delavski vodja in en univerzitetni dekan.

LEOPOLD OPRAVIČEN

Belgijski kralj se podal, ko je videl da čaka vojsko le uničenje.

London, Anglija. — Dočim se tukaj in v Parizu na splošno žigosa podaja belgijskega kralja Leopolda kot izdajstvo, se pa slišijo tudi trezni glasovi, celo od vodilnih osebnosti, ki priporočajo, naj se s sodbo počaka vsaj toliko časa, da se izvede vsa podrobna dejstva. Tako priporočilo je izrazil med drugimi v terek tudi admiral Keyes, ki je obenem povdaril, da je bil kralj "zelo junaški vojak." V opravičilo kralja se kaže na to, kako je ta v začetku napada navduševal svoje vojake k vztrajnosti, češ, da bo bitka sicer trda, toda zmaga gotova. Očividno je torej, da je moral Leopold zdaj spoznati, kako brezuspšen je postal odpor, ter je odredil podajo, da reši vsaj življenje svojih ljudi ter nadaljnje pustošenje svoje zemlje.

RDEČI KRIŽ PODVOJIL KVOTO

Washington, D. C. — Vodstvo Ameriškega Rdečega križa je objavilo, da je podvojilo kvoto za nabiranje v sklad v pomoč vojnim beguncem, in sicer od deset na dvajset milijonov dolarjev. V zadnjih tednih, pravi, se je potreba po pomoči silno zvišala.

UJETI LETALCI BODO VKLENJENI

Berlin, Nemčija. — Goering je zadnji terek objavil, da bo v naprej vsak ujeti francoski letalec vkljenjen v verige, češ, da se na podobni način ravna z nemškimi letalci, ki so ujeti v Franciji. Povrh tega je zagrozil, da bo za vsakega nemškega letalca, o katerem se bo izvedelo, da je bil umorjen v Franciji, ustreljenih pet francoskih letalcev. Ako pa bodo Francozi streljali na kakega letalca, ki se bo spustil s padalom iz pokvarjenega aeroplana, je zažugal Goering, bo ustreljenih 50 vojnih ujetnikov. — V sedanjih vojni terek niso niti ujetniki več varni življenja.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Vodijo propagando za odcep od Anglije

Nemčija skuša pregovoriti Francijo, da sklene separaten mir z njo. — Grozi, da bo njena dežela uničena za angleške interese. — Mussolini bo baje posedoval.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Casopisna agencija je prejela zadnji terek iz Grčije vest, da ste dve balkanski državi, namreč Jugoslavija in Rumunija, ukrenili potrebno, da pošljete svoje zlate rezerve v Zed. države.

Pariz, Francija. — Iz Zed. držav je prispelo v Lisbno, Potugalska, z aeroplanom 67 bal bombaža v zdravniško uporabo, kakor je v terek sporočil Rdeči križ. Od tamkaj je neki francoski aeroplan odpeljal blago v Pariz.

Rim, Italija. — Bivši španski kralj Alfonz je zadnji terek napravil obisk v Vatikanu. Najprej je bil v avdijenci pri papežu, na kar je konfederal še s papeškim tajnikom. Ne ve se, ali je imel obisk kak politično pomembnost.

VELJAVA ČEKOM PADLA NA OGRSKEM

Budapesta, Ogrska. — Zaradi velike možnosti, da bo Italija kmalu stopila v vojno, so se pričeli tukaj čeki, izdani od ameriških bank, plačevati le po 70 odstotkov njih vrednosti. Banke se namreč boje, da bo z vstopom Italije v vojno ukinjena zveza med srednjo Evropo in Ameriko, ter bi zato ne mogli poslati v New York čekov v svrhu plačil.

LADJA ŠLA POBIRAT AMERIKANKE

New York, N. Y. — Na prošnjo državnega departamenta se je parobrodna družba U. S. Lines odločila, da je poslala ta četrtek nazaj v Evropo parnik Washington, da pobere tam po raznih državah Amerikance, ki bi se radi umaknili domov. Ta parnik je šele v terek prispel iz Evrope ter se je terek že čez dva dni vrnil nazaj. Ustavil se bo v Bordeaux, Francija, Lisbon, Portugalska, ter v italijanskih mestih Genoa ter Neapel. Pričakuje se, da bo v teh pristaniščih pobral do 2000 oseb, dočim jih je v terek pripeljal s seboj 1,068.

POSLANIKI OSTANEJO NA SVOJIH MESTIH

Washington, D. C. — Glede ameriških poslanikov v evropskih napadenih in zavzetih državah je državni departament izdal nove odredbe. Naročil je namreč poslanikom, naj ostanejo na svojih mestih in naj ne sledijo bežečim vladam, češ, da so te vlade v preganstvu itak le nekake figure, vzeto iz praktičnih ozirov.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Berlin, Nemčija. — Zdaj, ko so pokazali svojo nadmoč nad zavezniško armado, so naziji podvzeli intenzivno propagando, da odcepijo Francijo od njene zaveznice, Anglije. Poslužujejo se vseh mogočin sredstev, predvsem pa radia, da prepričajo francosko ljudstvo, da ta vojna pravzaprav ni naperjena proti njemu, marveč proti "plutokratski Angliji," ter, da Anglija sama izrablja Francijo, da se ta žrtvuje v njene interese.

S to radio kampanjo se obdelujejo predvsem francoski vojaki v bojnih linijah. Ze na bojišču v Belgiji so zvočni stalno rjovelj poziv: "Odlomite orožje," in podobno se goi zdaj na glavni bojni liniji. Obenem se Franciji slika temna usoda, ki jo bo zadela, ako bo nadaljevala z borbo: "Cvet moške francoske mladine bo uničen," kriči radio, "in prišlo bo do mesarjenja, kot ga še ni bilo, ako Francija ne bo sklenila miru z Nemčijo."

Istočasno pa se slišijo vesti, da ima Hitlerjev zaveznik, Mussolini, načrt, da prične ponovno posredovati za mir, češ, da zdaj, ko so dosegle nemške čete tako veliko zmago, lahko zavezanci razvidite, da bo borba z Nemčijo skrajno trda in, da bo zmaga drago plačana, naj jo doseže žeta, ali druga stran. Ze v naprej pa povdarjajo naziji, da na mir ne bodo pristali, izvzemši, ako se zavezanci brezpogojno ne udate, kakor se je Belgija.

FORD OBLJUBLJA 1000 AEROPLANOV NA DAN

Detroit, Mich. — Avtomobilski industrijalec Henry Ford se je zadnji terek izrazil, da bi njegove tovarne, ako bi bilo potrebno, lahko izdelale po 1000 aeroplanov vsak dan. Dostavil pa je, da bi bilo to mogoče le, ako ne bo nikakega vmešavanja od strani vlade, marveč le nasveti tehniško izvedenih moči, kakor je na pr. Lindbergh. S to masno produkcijo bi se cena aeroplanom globoko znižala, je dejal.

TROCKIJA HOČEJO SPRAVITI IZ MEHIKE

Mexico City, Mehika. — Dve organizaciji, ena politična in ena mladinska, ste te dni izrazili zahtevo, da se ruski izgnanec Trocki odpravi iz Mehike, češ, da predstavlja njegovo bivanje tukaj stalno nevarnost za deželo. Pred nekaj dnevi so neki neznanci izvršili na Trockijevo vilo v predmestju s strojnimi napad, vendar pa nista bila niti Trocki, niti njegova žena nujena.

Iz Jugoslavije

Oddelki za obrambo pred napadi "pete kolone" iz zraka, so dobro organizirani po vsej državi. — Država zasegla zasebne tovarne automobile, motocikle in avtomobile. — Smrtna kosa in drugo.

Organiziranje oddelkov za obrambo

Beograd, 21. maja. — (JK). — Danes je bilo objavljeno iz dobro poučenih krogov, da je v celi Jugoslaviji izvršena organizacija majhnih oddelkov, posejanih tudi po najsamotnejših krajih dežele, za obrambo pred napadi iz zraka s padali in takozvane "pete kolone." Oddelke tvorijo Četniki, Sokoli, Skavti, Junaki, člani Kmetijskih zaščit in drugih rodoljubnih organizacij, in to pod vodstvom prirodnih podčastnikov in oficirjev. Koliko je bilo treba še poučiti te oddelke za vršitev njim naloženih dolžnosti, je sedaj tisti pouk dokončan in se praktično nadaljuje na terenu.

Zasebna motorizirana vozila za obrambo domovine

Beograd, 21. maja. — (JK). — Danes so državne oblasti izvedle rekvizicijo vseh zasebnih avtomobilov, potniških in tovornih, pa motociklov za državne in vojaške potrebe razen takih, ki so pušeni zasebnim lastnikom kot neizogibno potrebni. Rekvizicija se opravlja na podlagi določene odškodnine. Tako je prišlo v državno uporabo veliko število motociklov, ki jih je še pred nedavnim Nemčija za časa Belgrajskega pomladanskega sejma prodala za jako ugodnimi pogoji v Jugoslaviji. Ta prodaja za jugoslovanske državljane nemške narodnosti je bila pa še po posebno nizki ceni in na lahke plačilne obroke.

Strela ubila pridno gospodinjico

Maribor, koncem aprila. — 40 letna posestnica Helena Trafela iz Pušencev pri Ormožu je delala večeraj popoldne na svoji njivi. Medtem so zastrli nebo gosti, temni oblaki, kmalu zatem je bliskalo in grmelo. Ko se je vtila ploha, je hotela Trafelova s polja. Tedaj pa je udarila strela mrtva. Njeno telo je bilo vse ožgano. Ker je dolgo ni bilo domov so jo svojci šli iskat. Našli so jo mrtvo na polju, od koder so jo prenesli na mrtvaški oder.

Pokojna Trafelova je bila marljiva, dobra gospodinja. Njena usoda je vzbudila toplo sočutje pri vseh, ki so jo poznali.

Toča že straši

Mokronog, koncem aprila. — Po dolgi hudi zimi in hladni pomladi je točno po 40 dneh od štiridesetih mučnikov nastopilo pravo pomladno toplo in celo vroče vreme. Drevje je pričelo zeleniti. Češnje, marelice in breskve so v cvetju. — Dokaj vroče vreme nam je prineslo že majhno nevihto s potrebnim dežjem.

Tudi brez bliskanja in grmenja ni bilo.

V ponedeljek 22. aprila se je v prvih popoldanskih urah nebo močno pooblačilo in kmalu je pričela padati precej debela suha toča. Po nekaterih krajih je padlo toliko toče, da so bila tla vsa bela. Škode zdaj še ni naredila, vendar zgodnja toča straši ljudi, da bo letošnje leto še večkrat padala.

Gorelo je

V Savljah je nekega jutra nenadno začelo goret gospodarsko poslopje posestnika Josipa Sublja, po domače Ulčarja. Plameni so žgnili iz hleva, nato se je ogenj razvil na drvarnico in pod, da je tako vse poslopje zgorelo do tal. Deračim se je posrečilo, da so rešili živino iz hleva, dočim je vse seno in ostala krma ter dva v drvarnici in več kmetijskih strojev, postalo žrtev nenasnih plamenov. Škode je do 30.000 dinarjev.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Adolf Peče, kapetan v pokoju. — V ptujski bolnici je umrl Vincenc Polanc, posestnik iz Drstelje pri Sv. Urbanu pri Ptuj star 57 let. — V sanatoriju v Kovlvači je umrl Dušan Golob, dijak iz Novega mesta. — V celjski bolnici je umrl Anton Križnik, posestnik iz Praprotnega pri Jurklostru star 62 let.

Stara predsednica

V Ljubljani je društvo, ki ima za predsednico 90 letno žensko. To je društvo sv. Marte, ki obstoji že iz leta 1903 in večidel tega časa je društvu predsedovala Helena Klemenčič, ki je letos aprila slavila svoj 90. rojstni dan. Društvo poseduje v Ljubljani dve hiši, v katerih imajo dosmrtno stanovanje doslužkinje, zavetje pa brezposelne, ki čakajo na službo. Tako je zlasti hiša za brezposelne vedno dobro zasedena.

Dovolj domačinov

Iz Celja poročajo, da je tamojšnja Delavska zbornica v zadnjem času odklonila svoj pristanek na zaposlitev inozemcev — raznih mojstrov v domačih podjetjih, ker je za ista dela dovolj domačih usposobljenih moči. Ta sklep se nanaša tudi na podjetja v Savinjski dolini in v celjskem okraju.

Obstreljen

V mariborsko bolnico je bil pripeljan nedavno 29 letni Rupert Dorner. Dorner se je pehljal s kolesom po cesti proti meji, pa so pri Sv. Kungoti iz grmovja počili strelji in ga zadel.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nevtralnost in ljubezen do domovine

Razvoj dogodkov na evropskem severu je sprožil v vseh evropskih nevtralnih državah razmišljanja, ki zelo značilno obeležujejo njih duha. Iz Švedske, Nizozemske in Belgije so listi zabeležili v zadnjem času niz izjav odgovornih činiteljev in celo vrsto časopisnih komentarjev, katerih smisel bi se dal na kratko zajeti v eno samo misel: vsak narod je samo toliko vreden, kolikor se sam ceni; narod, ki ceni svoje življenje, ga v vsaki nevarnosti tudi brani. Zato prihaja v vseh teh državah do izraza odločna obrambna volja, ki se ne kaže na zunaj samo v organizaciji vseh materialnih obrambnih sil v državi, temveč tudi v pravi mobilizaciji duhov. Vojska je slej ko prej steber državne obrambe, toda za njenim hrbtom, ko čuva meje, je treba duhovno oborožiti tudi zaledje.

Enako ali še večjo obrambno odločnost kakor navedene tri nevtralne države na evropskem severu in severozapadu pa kaže tudi Švica, ki meji kar na tri velesile, katerih narodi so obnem sestavni del te male po tradiciji nevtralne republike. Nevtralnost je Švicarju v krvi, a v krvi mu je tudi ljubezen do skupne domovine, pa naj bo Italijan, Nemec ali Francoz. Malokateri nevtralec se danes bolj od Švicarja zaveda, da je nevtralnost samo puhla fraza, ako ni oprta na obrambno pripravljenost v primeru kakršnegakoli zunanega napada. Zato je švicarsko ljudstvo doprineslo v obrambo svoje domovine žrtve, ki vsakogar, kdor pozna prirodno miloljubnost tega ljudstva, naravnost presenečajo. Novi razvoj na evropskem severu je Švicarje še bolj utrdil v njihovi obrambni odločnosti, ki črpa svojo moč v prvi vrsti v duhovni pripravljenosti in zrelosti za vse preizkušnje. Lahko bi navedli v dokaz za to trditev nešteto primerov iz švicarskega vsakdanjega življenja. Tu se pa omejamo samo na enega izmed njih, najnovejšega in najbolj značilnega.

V uglednem švicarskem listu "Neue Züricher Zeitung" je izšel 15. aprila dopis švicarskega vojaka z razmišljanji o pomenu duhovne in materialne obrambe domovine. Razmišljanja so navezana na nedavno borbo finskega naroda ter najnovejše preizkušnje Norvežanov. Švicarski vojak piše med drugim: "Norveška se bori... Mi švicarski vojaki čutimo ob tem veliko zadoščenje: spet nas napolnjuje zavest, da je naša služba največjega pomena. In mi smo ponosni, da ni naša država vprašala po stroških, temveč je takoj ob izbruhu vojne mobilizirala in se s tem zavarovala. Kajti naša armada je najbolj učinkovito varstvo naše domovine. Naj bi v to vsi verjeli in se zoperstavili vsakemu malodušju. Norveška nas po Finski še bolj utrjuje v tej naši veri. Toda naša armada ne brani države samo s tem, da je tu, ona bi to storila tudi v borbi. O tem ni nobenega dvoma, saj jamči za to duša poedinega vojaka. Ni smo še pravi vojsčaki, bomo pa pravi borbeni vojsčaki, čim bi se sovražnik z napadom pojavil na naših mejah. Moje zaupanje sloni na doživljajih v vojaški suknji."

Švicarski vojak opisuje nato naporno stražo v hudem mrazu na švicarskih mejah. Vojaki so jo opravljali hrabro in samozavestno podnevi in ponoči. Skelela so nas od mraza ušesa, pripominjala, bolele so nas noge in roke, toda nihče ni tožil, "saj naš mraz še ni dosegel 30 ali 40 stopinj in po dveh urah smo se spet vrnili na toplo slamo, medtem ko so hrabri Finci vztrajali v mrazu vse noči, povrhu še dnevno gledali smrti v obraz." Pisec potem takole nadaljuje: "Tudi mi se bomo borili... Nihče ne more dvomiti o tem, kdor je spoznal dušo našega vojaka v veselju in žalosti. Krivica, ki se danes drugim dogaja nas draži, krivica naši domovini pa bi v nas vžgala strast maščevalca, ki človeka napravi za boreca proti vsem nevarnostim. Kakor je rekel general Wille v avgustu leta 1914: Vojaški uspeh ne zagotavljajo v prvi vrsti popolno ofozje, ali številna nadmočje, ali povelja vrhovnega poveljstva, temveč duh, ki preveva armado." Švicarski vojak zaključuje svoj dopis s trdnim prepričanjem, da je tega duha v švicarski vojski dovolj.

Pa ne samo v Švici, tudi v drugih nevtralnih državah prihaja do izraza večja obrambna odločnost, ki jo povsod

vežejo predvsem na duhovno pripravljenost narodov za vsak primer. Tako je ugledni bolgarski poslanec Petko Sajnov zapisal te dni v sofijskem "Slovu" naslednje nauke Bolgarom: "Moramo se trdno nasloniti na svoj narod in napraviti iz njega trdno oporo vlade ter ga organizirati v času, da bo branil državo proti kateremukoli napadalcu in da bo mogel vzdržati prvi udarec do prihoda dejanske pomoči od onih, ki bi se tisti hip čutili vezane z našo usodo in bi nam mogli pomagati. Treba je vzdržati vsaj prvi udarec, potem je časa dovolj, da se razmisli o drugem." Danail Krapičev pa je v sofijski "Zori" zapisal, da bi vsaka slabost v sedanji vojni, ki je predvsem vojna groženj, "prilicala volka v stajo". Podobni so odmevi evropskega razvoja tudi v Turčiji, Grčiji, Rumuniji in drugod.

To značilno pojačanje obrambnega duha v vseh nevtralnih državah je tudi vatiškanski organ "Osservatore Romano" obeležil s pomembnimi besedami, ki jih je napisal kot odmev dogodkov na severu: "Napadena država se brani. Brani se, kakor se more, a žrtvovanje za obrambo lastne zemlje ni nikdar zaman četudi je neuspešno. Ta obramba je moralne vrednosti, ki je iznad vseh političnih koristi, ki bi mogle svetovati zelo lahke prilagoditve. Vsak pošten človek, ki ljubi svojo domovino, ne more drugače kakor s spoštovanjem gledati na mali narod, ki skuša braniti svojo zemljo, pa čeprav le z neznatnimi silami in neznatnim uspehom."

OBISK IZ CHICAGO Johnstown, Pa.

V tednu od 19. maja smo imeli v zapadni Pennsilvaniji odličnega gosta g. J. Jericha, urednika Amer. Slovenca in Novega Sveta, ki se je mudil na proslavi katoliškega tiska v Clevelandu, Ohio ter se od tam napotil dalje proti vzhodu, da zbere zgodovinske podatke slovenskih pionirjev in naselbin v državi Pennsilvaniji. G. Jerich se je ustavil najprej v Johnstown, Pa., kjer je obiskoval rojake in zbiral razne podatke za zgodovino slovenskih naseljencev in naselbin. — Jaz pa si tem potom jemljem prostost, da se vam dragi rojaki in rojakinje zahvalim v imenu g. Jericha ter v imenu Novega Sveta, za vaše prijazno sodelovanje. Hvala vsem onim, ki ste se naročili na Novi Svet in ste s tem, da ste plačali naročnino, pomagali listu finančno, za kar bote prejeli dobro zgodovinsko in podučno čtivo. — Potom Novega Sveta najde ta in oni svoje bližnje sorodnike in prijatelje iz mladih dni, o katerih morda že 20 ali 30 let ni nič slišali. Poleg tega pa bo vaše ime ohranjeno zgodovini slovenskega naroda in zgodovini Amerike. — Hvala dalje vsem onim, ki ste rade volje dali podatke o početku prvih slovenskih naseljencev v Johnstownu. S tem ste vili veliko novega navdušenja v srce narodnega delavca pri njegovem težkem delu.

Čas dveh dni je pa bil veliko prekratek, da bi bilo mogoče obiskati vse rojake naše lako na široko raztresene naselbine. Če bi hoteli vse obiskati, bi vzelo najmanj en teden, toda g. Jerich je v sredo že odpotoval proti zapadu v Canonsburg, Pa. in pa (Smoky City) ali če hočete Pitts-

burghu, kjer ga je zopet čakalo polno trudapolnega dela. — Zato, dragi rojaki, ako kateri izmed vas želi postati naročnik in čitatelj revije Novi Svet, je še vedno čas. Še vedno daste lahko vašo zgodovino v vrsto slovenskih pionirjev. Lahko pišete naravnost na upravištvo Novega Sveta 1849 West Cermak Rd., Chicago, Ill. ali pa se oglasite ali pišete lokalnemu zastopniku, ki vam bo z veseljem pomagal, da pridete tudi vi v družbo prijateljev, sotrudnikov in naročnikov Novega Sveta, kar bo vam in narodu v čast in korist. Ne odlašati na poznejši čas, enajsta ura bje, zato treba hiteti, če hočemo ostati zapisani v zgodovini pionirjev. Za narod se gre, ne za osebne koristi. Zato bi moral biti vsak Slovenec v vrstah naročnikov Novega Sveta.

Pomislite, koliko se trudijo naši narodni voditelji, žrtvujejo čas in denar za narodni ugled in narodovo čast. Ne iščejo niti hvala za svoje delo, želijo le naše podpore v tem, da postanemo naročniki, kar pač ni tako težko, ako imamo le malo dobre volje in pa ljubezni do svojega slovenskega naroda.

Math Klucvsek

Z DALJNEGA ZAPADA SE OGLAŠAJO Z ZANIMIVIMI VESTMI Walkerville, Mont.

Naj bo po dolgem času tudi nekaj vesti iz Montane, ki bodo morda bralce Amer. Slovenca zanimale. — Tukaj se še precej dobro dela, zlasti po tukajšnjih bakrenih rudnikih, v kateri obratujejo z vso paro, dočim so bili ti rudniki že delj časa zaprti. Plače so pa majhne, za to trdo in nevarno delo. Toda, kaj hočes, ko ni druge zaposlitve in mo-

rajo biti delavci s tem zadovoljni kar imajo.

Sedaj ko to pišem, imamo lepo in toplo vreme in naši vrtovi so se začeli odevati v lepo zelenje. Tudi zgodnje rožice že cveto nam v radost in veselje, da smo zopet čakali to lepo pomlad. Za to Bogu hvala.

Iz stare domovine je prišel Alojzij Govednik in sicer iz vasi Sodnji vrh pri Semiču v Beli Krajini. Kljub veliki nevarnosti vojne je vendar srečno prišel k svojemu bratu Johnu Govedniku. Pravi, da je še od doma 1. maja in je prišel v Butte, Montana 16. maja. Četudi mu je dolgčas po domu, starših, bratu in sestrah, je vseeno vesel, da je prišel v to deželo, ljubo Ameriko.

Tudi žalostno sporočilo naznanim in sicer, da je tukaj nagloma umrla za pljučnico sedemletna Kristina, hčerka Mr. in Mrs. Anton Kostelec, ki živijo na Watson Street v Butte, Montana. Pokopana je bila 21. maja s sv. mašo iz cerkve Presv. Srca Jezusovega na Holy Cross pokopališče. Naj v miru počiva tam pri Bogu, staršem in sorodnikom pa naše sožalje.

Velika nesreča je zadelo družino Stopar, ki žive na Rakar, blizu mesta Butte, Mont. Mr. in Mrs. Joseph Stopar živeta tam že več let s svojo družino, dvema hčerkama, katere so bile zaposlene v mestu Butte. Obe sta delali v šovu. Starejša Mary je že pet let prodajala v "American Show" tikete, dočim je njena sestra bila zaposlena v drugem "show-u." Mary je bila dne 14. maja prosta, pa je šla v garažo po avto, da gre po sestru v Butte ter jo pripelje domov. Garaža je kakih sto korakov stran od hiše in starši so res menili, da je šla Mary po sestru. Ker jo pa je dolgo časa ni bilo domov, je oče stopil pogledat v garažo, če se je sploh odpeljala. Na svojo veliko grozo je pa našel hčerko mrtvo ob avtomobilu. Zadušil jo je plin, ki je uhajal iz motorja. Luč na avtomobilu je še gorela in motor je tudi bil še v pogonu. — Kakor pravi, je Mr. Stopar vrata privezal, ker je precej pihalo. Vrata so pa bila avtomatična in so se sama odprla, zato je Mary brezskrbno stopala v avto in sprožila motor v pogonu. Ker se pa vrata le niso hotela odpreti, je šla da jih sama odpre, motor pa pustila v pogonu. Ta kratki čas je zadostoval, da se je nabralo v garaži dovolj plina, ki jo je omamil in nazadnje umoril v veliko žalost vseh, ki so jo poznali. Pokojna Marija je bila stara 25 let in silno priljubljena. Zapušča žalostne starše in eno sestru. Bila je staršem v veliko pomoč, toda nenadna smrt ji je pretrgala tako nepričakovano nit življenja. Imela je jako lep pogreb. Pokopana je bila iz cerkve sv. Patrika v veliko peto sv. mašo ob veliki udeležbi sorodnikov in prijateljev, na Holy Cross pokopališče. Naj ljubi Bog podeli božji mir njeni du-

ši in naj mirno počiva, staršem in sorodnikom pa naše veliko sožalje.

Tudi nekaj veselega moram sporočiti. Dne 21. aprila se je tukaj poročila Miss Katarina Brozovich in sicer v cerkvi sv. Lovrenca. Izbrala si je za ženina mladeniča irske narodnosti Joseph Church. Poročil ju je Rev. McDonald. Nevesta je hčerka Mrs. John Kovacich iz Walkerville, Mont. Mlademu paru želimo veliko božjega blagoslova v novem stanu.

Pred kratkim se je oglasila tatica štorklja pri družini Mr. in Mrs. John Gornik ter jim v dar pustila luštnega fantka. Kakor upam, se prav lepo razvija ter starejšemu bratcu tovaršijo dela. Mr. John Gornik je sin tukaj spoštovanih staršev Mr. in Mrs. Marko Gornik, ki žive na West Gale-na Street. Sin John lastuje veliko farmo na Waterloo, Mont. in ker na farmi potrebuje delavcev želimo, da bi se mu silnovi krepko razvijali in mu bili v veliko pomoč.

Eno leto bo kmalu, odkar smo se podali v New York z mojim sinom Jožetom in s Suttetovo družino, jaz k moji sestri Mrs. Joseph Kepic in k bratu Marku Sustarich, Suteji pa k sestram in sorodnikom. Res, hitro je minil ta čas. Dragi sestra in družina ter brat, še vseh se dobro spominjam, kot da smo se včeraj videli. Obnem srčno želim jaz in sin, da tudi vi pridete enkrat nas obiskat v Montano. Z veseljem vas bomo sprejeli, kakor ste sprejeli z veseljem v nas. — Pozdrav vsem čitateljem tega lista, posebno pa mojim bratom in sestram ter bratrancom in sestricam po celi Ameriki.

Mary Kotze

IZLET SLOVENSKEGA DOMA V PITTSBURGHU Pittsburgh, Pa.

V nedeljo dne 2. junija priredi naš Slovenski dom prvi sezonski izlet ali piknik v Moon Run Penna na Portman Grove. Na istem izletu bo vsakovrstnega razvedrila za stare in mlade. Bo tam tudi par dobrih govornikov. Na programu bo tudi več pevskih društev, ki bodo z lepimi pesmami zabavali izletnike. Dajlje bodo tudi vsakovrstne tekme. Kar se pa tiče za lačne in žejne, bo vse najbolj preskrbljeno v največjo zadovoljnost udeležencev.

Zatorej, s hribov in dolin, pohihte na plan, — ker bo mili mesec tekel celi dan. — Moon Run je krasna vas, — Kjer bo dosti veselja tudi za vas. — Slovenski dom iz 57tega štreta, — vabi vse, da pridejo vleči štrika.

Torej ne zamudite tega prvega izleta Slovenskega doma v letošnjem letu, ki se vrši dne 2. junija na Portman Grove. — Do tja vzemi Rd. No. 30. — Bus bo čakal na 57th Street ob 1. uri popoldne, pred Slovenskim domom.

J. L. B.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

V bolnišnici

Cleveland, O.—V Glenville bolnišnici se je morala podati Miss Ann Skala iz East 61st street, kjer se je morala podvreči operaciji na slepiču, ki se je posrečila. — V Huron bolnišnici je morala Mrs. Mike Jalovec iz Spilker Ave.

Smrt rojakinje

Coal City, Ill. — Nedavno je tukaj umrla rojakinja Anna Owen, v starosti 78 let. Pokojna je bila rojena v vasi Križ pri Čatežu na Dolenjskem.

Nesreča prekmurskega rojaka

Cleveland, O. — Pretekli teden v petek se je peljal z dela rojak Stefan Fličar. Vozil se je z busom in ko je na Payne Avenue ter 36. cesti stopil z busa, je od zadaj pridrvel neki avto in ga zadel s toliko močjo, da je na mestu umrl. Pokojni je bil vdovec, star 44 let in je bil doma iz vasi Ostiž v Prekmurju. Tukaj je bival 27 let. Po večini je bil zaposlen pri organizaciji ki čisti okna. Bil je tudi ustanovitelj društva sv. Štefana št. 224, KSKJ in bil več let društveni predsednik. Tukaj zapušča dve hčeri in sina. Pokopan je bil iz cerkve sv. Pavla.

Nesreča rojaka v Kanadi

Kirkland Lake, Ont. Canada. — Pri delu v jami je bil dne 3. maja ubit rudar Elija Kordić, v starosti 35 let. Odkod je bil doma, poročilo ne pove, pač pa se poroča, da zapušča v starem kraju ženo in tri otroke.

Še en grob

Cleveland, O. — Po pet mesecev trajajoči boleznici je v St. Lukes bolnišnici izdihnila svojo dušo mnogim poznana Mrs. Agnes Natlačen, rojena Čič, ki je stanovala na Turney Road, Garfield Heights. Pokojna je bila stara 61 let in je bila doma iz vasi Dilce pri Postojni na Notranjskem. V Ameriki je bila 33 let. Zapušča moža, dva sina, brata in dve sestri v starem kraju. Pokopana je bila iz cerkve Holy Name na Broadway na Calvary pokopališče.

NAJVEČJE ORGLE

Stefanova cerkev v Požunu na Ogrskem, ima največje orgle sveta. Imajo 206 registrov, ki so porazdeljeni na pet orgel. Na vsako je moči igrati posebej in vseh pet spet lahko hkrati zabučti. Poglavitne, epistelske in evangeljske orgle so nameščene na podstavku srednje, oziroma stranskih ladij. Baročne orgle so skoraj 90 metrov oddaljene od poglavitnih orgel. Iz obokov pod kupolo donijo "vnebovohodne" orgle. Vseh 206 registrov vsebuje 16.105 piščali.

TARZAN IN OGENJ V THORU

(126)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Trdno so bili Tarzan, Perry in Kitajec Dr. Wongu in mu rekla: "Moramo jim dati še enkrat priliko, predno začnemo z bčanjem. Ti pojdi doli in jih vprašaj, naj eden ali drugi izmed njih izda ime tistega, ki je zapečel z uporom, ne ho nihče izmed njih bčati in mučen."

Tedaj se je Ahtea obrnila proti Kitajcu Dr. Wongu in mu rekla: "Moramo jim dati še enkrat priliko, predno začnemo z bčanjem. Ti pojdi doli in jih vprašaj, naj eden ali drugi izmed njih izda ime tistega, ki je zapečel z uporom, ne ho nihče izmed njih bčati in mučen."

"Ako pa bodo vsi trije molčali in ne bodo izdali imena onega, ki je zapečel upor," je govorila dalje kraljica. "povej jim, da bodo neusmiljeno razbičani, do smrti." — Na to povelje se je Dr. Wong odpravil k privezanim, da jim naznanj kar mu je kraljica Ahtea naročila.

"Izgini od tod ti ničvrednez," ga je narahlil Perry. Dr. Wong je pa stopil k Tarzanu in se mu globoko priklonil, nakar je začel: "Resnica je, da je molk zlata vreden, toda v tem slučaju ni vreden nič." "Jaz vem, Tarzan," je pošepnil Kitajec, "da si ti vodja tega upora!"

POZORI!
Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naravnost potekla, obnovi jo in pomagal listu!

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Vstanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inkomp. v drž. Illinois Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 429 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: Paul Laurich, 414 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Petrič, 1004 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Anselm Murn, Willard, Wis.
Nacelnik publikacijske propagande DSD: Rev. Aleksander Urankar, OFM, 1852 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Ivec, 452 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1025 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kremesec, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.
John Nemanich, 650 N. Hickory St., Chicago, Ill.

Predsednik Atletičnega oddelka: John Rolih, 528 Bluff St., Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do dne 1. januarja je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam, ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin, ter bolniških podpor v znesku \$191.663.22.

Sprejema se člani in članice od 16. do 55. leta. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se lahko za \$250.00, \$500.00 in \$1000.00. Izdajajo se različne certifikati "Whole Life", "Twenty Payment Life", in "Twenty Year Endowment". Vsaki certifikat nosi denarno vrednost, tudi Centralna bolniška podpora. Družba sv. Družine 113.53% solventna. Rojaki (inje)! Pristopite v njeno sredo.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na Glavni Urad — 301 Lime St., Joliet, Illinois.

IMENIK

in naslovi krajevnih društev Družbe sv. Družine.

Št. 1. Društvo sv. Družine, Joliet, Ill. — Predsednik John Kramarich, 1314 Cora St.; tajnik John Barbic, 1103 Vine St.; blagajnik Frank Gerdsich, 807 Clement St. Vsi v Joliet, Ill. Seja se vsako četrto nedeljo v mesecu ob 1:30 popoldne v stari šoli sv. Jožefa.

Št. 2. Društvo sv. Družine, Mount Olive, Ill. — Predsednik Mike Goldašich, tajnik in blagajnik Sam Goldašich, P. O. Box 656. Vsi v Mount Olive, Ill. Seja se vsako drugo nedeljo v mesecu.

Št. 3. Društvo sv. Družine, La Salle, Ill. — Preds. Anton Štrukel, 1101 — 5th St.; tajnik in blagajnik John Prazen, 1303 Third St. Vsi v La Salle, Ill. Seja se vsako drugo nedeljo v mesecu, v šolski dvorani sv. Roka, ob 1. uri popoldne.

Št. 4. Društvo sv. Družine, Bradley, Ill. — Predsednik George Krall, P. O. Box 462, tajnik John Zajc, P. O. Box 55, blagajnica Anna Jamnick, Box 368. Vsi v Bradley, Ill. Seja se vsako drugo nedeljo v mesecu.

Št. 5. Društvo sv. Družine, Ottawa, Ill. — Pred. Louis Basky, 1018 Poplar Street, tajnik Frank Less, 1206 Chestnut Street, vsi v Ottawa, Illinois. — Seja se vsako sredo po tretji nedelji v mesecu v prostorih sobr. Frank Less ob pol 8. uri zvečer.

Št. 6. Društvo sv. Družine, Waukegan, Ill. — Predsednik Anton Marincic, North Chicago, Ill.; tajnik in blagajnik Joseph L. Drasler ml., 1025 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill. Seja se vsako prvo soboto v mesecu ob pol osmi uri do predklica v novi šolski dvorani na Tenth St.

Št. 7. Društvo sv. Družine, Rockdale, Ill. — Preds. Martin Zagar, 600 Moen Ave., tajnik in blagajnik Michael Smajd, 724 Meadow Ave., Rockdale, Ill. Vsi v Rockdale, Ill. Seja se vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

Št. 8. Društvo sv. Družine, South Chicago, Ill. — Predsednik in blagajnik Frank Cherne, 2672 E. 79th St., tajnik Anthony Motz, 9630 Avenue "L". Vsi v South Chicago, Ill. Seja se vsako četrto nedeljo v mesecu.

Št. 9. Društvo sv. Družine, South Chicago, Ill. — Predsednik Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.; tajnik George Weselich, 5222 Keystone St.; blagajnik Matthew Balkovec, 5641 Carnegie Ave., Pittsburg, Pa. — Seja se vsako četrto nedeljo v mesecu ob 10. uri popoldne v Slov. Domu, 57. cesta.

Št. 10. Društvo sv. Družine, South Chicago, Ill. — Predsednik in blagajnik Frank Cherne, 2672 E. 79th St., tajnik Anthony Motz, 9630 Avenue "L". Vsi v South Chicago, Ill. Seja se vsako četrto nedeljo v mesecu.

Št. 11. Društvo sv. Družine, Pittsburgh, Pa. — Predsednik Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.; tajnik George Weselich, 5222 Keystone St.; blagajnik Matthew Balkovec, 5641 Carnegie Ave., Pittsburg, Pa. — Seja se vsako četrto nedeljo v mesecu ob 10. uri popoldne v Slov. Domu, 57. cesta.

Št. 12. Društvo sv. Družine, Joliet, Ill. — Predsednica Anna Jerisha, 658 N. Broadway Street, tajnica Rose Bahor, 821 N. Center St.; blagajničarka Jennie Krall, 1265 N. Hickory St. Vse v Joliet, Ill. — Seja se vsako drugo nedeljo v mesecu, ob 2. uri popoldne v dvorani stare šole sv. Jožefa.

Št. 13. Društvo sv. Ivana Krstiteľa, Chicago, Ill. — Preds. Andrew Glavach, 1748 W. 21st St.; tajnik John Densa, 2730 Arthington St.; blagajnik Joseph C. Foys, 1828 W. Cermak Rd., Chicago, Ill. — Seja se vsako četrto nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Stefana, vogal So. Lincoln St.

Št. 14. Društvo sv. Lovrenca, East Pittsburgh, Pa. — Preds. Joseph Pavlakovich, 308 North ave.; taj. Michael Kelly, 612 Sycamore St., East Pittsburgh; blag. George Kavan, 1500 Oak Ave., Turtle Creek, Pa. — Seja se vsako drugo nedeljo v mesecu v Croation American Citizen Club, Braddock Ave., East Pittsburgh, Pa.

Št. 15. Društvo sv. Terezije, Chicago, Ill. — Predsednica Mary Kremesec, 2323 So. Winchester Avenue, tajnica Amalia Anzelc, 1858 W. Cermak Rd.; blagajnica Theresa Pinter, 1930 W.

JUBILEJNA KAMPANJA DSD.

traja skozi vse leto 1940.

Zaključni se 31. decembra 1940

KVOTA JE \$250,000.00 ALI EN ČETRTR MILIJONA DOLARJEV ZAVAROVALNINE. TA KVOTA SE MORA DOSEČI, PREDNO SE BODO IZDALE POSEBNE NAGRADE.

VAŠA DOBRA VOLJA IN NEKOLIKO POZRTVOVALNOSTI DO DRUŽBE SV. DRUŽINE, BOTE VAM PRIDOBILE TE NAGRADE:

1. Prva nagrada je brezplačno potovanje v Florido za dve osebe. Če zmagata žena, lahko vzame moža s seboj; če zmagata mož, pa vzame lahko ženo s seboj.

2. Druga nagrada je krasen Electric Refrigerator.

3. Tretja nagrada je krasen R. C. A. Consolor Radio.

4. Četrta nagrada je ženska ali moška ura (Wrist Watch).

5. Peta nagrada je Electric Mix Master.

6. Šesta nagrada je lep bicikel, za dekleta ali pa za fanta.

— Za slučaj da bi kdo mesto nagrad v blagu rajši gotovino, mu je ista na razpolago v znesku, kolikor bi blago stalo.

— Za slučaj da dva dobita enako število, sta oba upravičena do enakih nagrad.

NA DELO IN PRIDOBIVAJTE NOVE ČLANE, DA ZMAGATE V JUBILEJNI KAMPANJI! PRILIKA JE VAM DANA!

Ako rabite kakih navodil in pojasnil se obrnite na glavnega tajnika sobr. g. Franka J. Wedica, ki jih bo vam z veseljem podal.

KOMENTAR K MOLKOVEMU "NASLOVA NI TREBA"

Math Tekavec

Za uvod. — Zadnji mesec sem v listu Ameriška Domovina (v Clevelandu) v več številkah polemiziral z spisom: "Slika katoliške cerkve" (bil je naslov, kot ga je rabil urednik "P."). Ovrge sem zmotno naziranj, ki ga je urednik "P." po nekem Fetterlyju serviral članom SNPJ.

Človek bi pričakoval, da bo Molek stvarno ovrgele moj obrambni zagovor in doprinele dokaze, da ni bistvo katoliške cerkve tisto, kar jaz zagovarjam, pač pa to, kar on povzema po Fetterlyju. Ko se je spodtaknil ob pomanjkanje katoliške ljubezni do bližnjega, sem ga pozval, da naj mi doprine dokaze — statistiko — koliko je na karakativnem polju humanizma doprinesla materialistična ljudjezen do bližnjega. — Popolen molk! Niti enega odstavka se ni upal dotakniti. Pač pa se je popolnoma spozabil, da je urednik časopisa in nam se je zopet predstavil kot vsaki črednik.

Čitatelj, ki bo prečital odstavke, s katerimi se bom sedaj teorija, ampak dejstvo. Pod napisom "Naslova ni treba" v "Prosveti" z dnem 8. maja, 1940, je urednik na tak fin način razgalil svojo "inteligenco". (Na vsak odstavku pravzaprav na vsak stavek mu bom dal popolno zadoščanje, tako da mu ne ostanem ničesar dolžan.)

Čitatelj naj pazno sledi njegovemu napadu in mojemu komentarju.

Molek: "Nekdo me je opozoril na čvekanje in obrekovanje pisanje ljubeznivega brata Matha Tekavca, ki diha v Clevelandu in je menda še član SNPJ. Mož mi je znan le toliko, da ima čudno manijo, ki ga žene

Da sem še član SNPJ, je tudi to, da v 18 letih mojega plačevanja asesmenta sem preveč vplačal v organizacijo, da bi sedaj kar tako pustil notri kol "šenkengo", če se mi pa povrne moj denar, pa sem pripravljen izstopiti iz jednote in se tudi ne bom več bavil s tvojimi budalostmi. Dokler pa moram s svojim denarjem vzdrževati borbo proti svoji lastni veri, dotlej sem pa po svoji vesti dolžan braniti svoje prepričanje. Diham pa tudi še, saj kadar bodo nehali delovati pljučni organi, tedaj bom mrtev in moji dediči bodo dobili smrtnino od organizacije.

Najino znanje ali polemiziranje bo nekako tri leta nazaj. Takrat se je šlo radi pojmovanja načelnosti SNPJ. Logično sem ti dal tri točke v rešitev radi umevanja, kaj je s stvarjo? Pa si izbegnil: "... da nisi neumen, da bi odgovarjal." — Se li spominjaš? Če ima kdo kaj posnemanja znanega viteza don Kišota, potem si s tem svojim člankom najboljši dokaz ti sam, da mahša in se zaletavaš vse drugam, samo v tisto smer ne, kjer bi tvoje argumentiranje kaj pomenilo. V tem lahko tekmuješ za prvenstvo. In krivičen bo tisti sodnik, če ti odreče prvo nagrado.

Da se pa zavzemam za Rev. Trunka, se pač iz istega razloga (kot se tvoji kaproli in frajtariji bojujejo s teboj vred, za isto stvar in isto prepričanje), ker sem ud iste cerkve kot je on sam. Moji obrambni spisi pač Rev. Trunka nimajo kaj pripomoči. On s svojo filozofijo, ki ima za podlago akademsko izobrazbo, ne potrebuje pomoči lajka. Sam dovolj jasno, kristalno čisto — komur je za resnico — razjasni zmote, ki jih nekateri absolutno "univerze" na pašnikih, objavljajo v takozvanih "naprednih" časnikih.

Pri tebi pač je Rev. Trunk "klepetulja". Poznam pa moža, ki je s svojim talentom vse kaj več dosegel kot gotovi vsaki čredniki (ima doktorat in je znana osebnost v slovenski javnosti), pa je napravil sodbo o Rev. Trunkovih spisih rekoč: "... da redko kdaj izsledil kje bolj jasne misli kot jih najde ravno pri njem." Naj samo kdo pogleda v "Novem Svetu" njegovo globoko umnost v spisih pod naslovom "The ure", pa bo videl, da je to, kar maže Molek o Rev. Trunku, srmatka, ki je madaž v slovenskem žurnalizmu.

Da se zavzemam zanj, je tudi to, da naj mu služi v zadoščanje za tvoje neslano zakrivanje in mislim, da imam tudi pravico do tega. Prosijo me pa tudi člani SNPJ, da naj kaj odgovorim na tvoje napade, ki jih izvajaš na prepričanje članov, ki so katoličani in se jezijo, ker mažeš in blatiš in to na njih denarni račun!

Molek: "Ko sem pogledal v Ameriško Domovino, da vidim, kaj je spet naš Math načelnal, sem se moral od srca nasmejati. — Še več, revež se mi je zasmil. Postal je žrtve lastne zasmiljenosti. Ne samo to, da se Math Tekavec boji za Trunka, da ne bo kos groznim brezvercem, pač pa je tudi Trunka podvojil. Natanko posnema Trunka od 'a' do 'z' od njegovega božjepastirskega jezika do njegove svedraste logike, posnema slovniške kozle, besedno zavijanje, zlobno kazuistiko in nalezel se je tudi Trunkove neodpuštljive pozabljivosti."

Odgovor. Ves tvoj članek dokazuje, da ti je prišlo vse kaj drugega kot "smeh od srca". Vidi se, da te je popadla pobesneta togota in se nisi mogel obvladati, da bi mirno in trezno razmišljal. Morda ti je indijska povest "Osel v tigrovi koži" pokazala, kako žalostno vlogo igraš. Za tvoje pomilovanje in sočustva napram moji malenkosti, pa ti v tem primeru ne morem dati izrazov hvalečnosti.

(Dalje prihodnjic)

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Dalje)

Sploh v svojem življenju nisem videl toliko joka, kakor na tem otoku in je zato otok po pravici nosil ime "otok solza". Moja dolžnost je bila, te reveže tolažiti in jim bivanje na otoku kolikor mogoče olajšati in enako pot nazaj.

Obiskovati sem moral na otoku tudi bolnico. Potovanje v "medkrovju" v starih parnikih je bilo nekaj nečloveškega. Hrana je bila bolj za živali. Izpostavljeni so bili mrazu. Spati so morali v zatohlih smrdljivih prostorih. Prav nič čudno ni bilo, če jih je veliko zbolelo in niso mogli iz otoka takoj naprej, temveč preje v bolnico. Veliko jih je tam tudi umrlo. Ameriške oblasti so to videle in so izdale naredbe, da ne sme noben parnik več izkreati izseljencev, ako ni mada III. razreda urejenega tako, da odgovarja človekovemu dostojanstvu. Danes je tretji razred skoraj lepi in boljši, kakor preje II. razred, v katerem sem se prvič pripeljal v Ameriko. Danes je tudi za revnega potnika preskrbljena skrajna udobnost, in tudi dobra hrana. V bolnici sem lahko veliko dobrega storil.

Priseljski komisar takrat je bil zelo dober in plemenit človek, ki je izvrševal svojo službo tudi s srcem in je skušal lajšati trpljenje tem trpinom. Za njim je bil pa prišel neki Williams, ki je bil pa ravno nasproten temu. Prejšnjega so odstavili samo radi njegove dobrote. Zato so postavili tega moža, da uvede na otoku gospodarstvo brezsrčne in trde roke. Ker smo pa zastopniki raznih priseljskih dobrotelnih organizacij po mnenju nekaterih ameriških fanatikov preveč uspehov dosegali da so se zadržki preveč odstranjevali, je najprej nastopil proti nam. Zlasti je sovražil vse katoliške duhovnike, ki smo prihajali tja kot misijonarji. Na otok so prihajali kot "misijonarji" in "misijonarke" tudi razni zastopniki in zastopnice luteranskih in raznih protikatoliških organizacij, ki so pa imeli nalogo, deliti novodolnim priseljencem luteranske brošure in spise, deloma tudi luteranske sv pismo in zalagati zaprte priseljence z berilom, ki je bilo pa polno strupenega sovražstva do katoliške cerkve. Tako so zastopniki znane Bible Society razdajali tudi Slovincem take brošure. Temu sem se pa uprl in zahteval, da naj jih ne nadlegujejo. Mesto teh brošuric sem jim jaz delil razne slovenske knjige in brošure, katere je poskrbela Družba sv. Rafeala. Izdal sem tudi malo brošurico "Tole vzemi in beri" in jo razdeljeval. S tem sem si pa nakopal mržnjo teh protikatoliških "misijonarjev" in so me tožili pri prvem komisarju. Poklical me je k sebi, pa sva se prav dobro pogovorila. To je bil še prvi, Mr. Watchhorn. Dal mi je prav, da Ellis Island ne sme biti prostor za kako prozelitsko delo in za ščunvanje vere zoper vero. Pogoreli so. Ko je pa prišel Williams, ki je prišel na otok samo na pritisk teh organizacij, je pa zapihal nov veter. Poklical je k sebi katoliške misijonarje in nam dal razumeti, da naj pustimo delo teh organizacij pri miru, češ, "saj dele verzko berilo", in da je "vseeno, kakšne vere je kdo". Seveda smo

se morali ukloniti, ker nismo bili močni dovolj, da bi zmagali v Washingtonu. Vendar pa bi se vse lepo počasi razčistilo, tudi s tem komisarjem glede mene, ko bi ne bili posegli vmes nekateri naši slovenski verski odpadniki v New Yorku. To so znani slov. zygarski liberalci v N. Y. Njihovih imen ne bom navajal, ker niso vredni tega kot izdajalci svojega naroda. Jaz sem vsem že odpustil, saj so skoraj vsi že v večnosti in so morali dati odgovor za to že večnemu sodniku, o katerem pa želim in upam, da jim je bil milostljiv sodnik tudi glede tega greha. Saj so delali najbrže bolj iz človeške slabosti kot iz hudobije. Res so prizadeli meni zelo veliko grenkih ur, svojemu narodu pa ogromno versko škodo. Vendar vsi smo ljudje, ki le preradi zapadamo pri svojih dejanjih človeški slabosti in pozabljam, da smo za vse odgovorni tudi svojemu Bogu, pred katerega bomo morali vsi, ali verujemo vanj, ali ne. Ti možje so mi predvsem zamerili, da sem ustanovil Rifaelovo družbo, o kateri so vedeli, da bi imela velik vpliv na vse življenje ameriških Slovincov, zlasti glede vere, ako bi se razvila. Tudi so se bali, da bi jim znala škodovati pri prodaji parobrodskih listkov, pri listih, pri trgovini z izseljenstvom. Ko sem ustanovil list "Ave Maria", so me začeli po listih besno srmatotiti in napadati, kakor sem že zgoraj omenil. Da bi mi škodovali na Ellis Islandu pri komisarju, so našli v moji brošurici "Tole vzemi in beri" tudi stavek, v katerem sem priporočal našim izseljencem, ki raznih priseljskih dobrotelnih organizacij po mnenju nekaterih ameriških fanatikov preveč uspehov dosegali da so se zadržki preveč odstranjevali, je najprej nastopil proti nam. Zlasti je sovražil vse katoliške duhovnike, ki smo prihajali tja kot misijonarji. Na otok so prihajali kot "misijonarji" in "misijonarke" tudi razni zastopniki in zastopnice luteranskih in raznih protikatoliških organizacij, ki so pa imeli nalogo, deliti novodolnim priseljencem luteranske brošure in spise, deloma tudi luteranske sv pismo in zalagati zaprte priseljence z berilom, ki je bilo pa polno strupenega sovražstva do katoliške cerkve. Tako so zastopniki znane Bible Society razdajali tudi Slovincem take brošure. Temu sem se pa uprl in zahteval, da naj jih ne nadlegujejo. Mesto teh brošuric sem jim jaz delil razne slovenske knjige in brošure, katere je poskrbela Družba sv. Rafeala. Izdal sem tudi malo brošurico "Tole vzemi in beri" in jo razdeljeval. S tem sem si pa nakopal mržnjo teh protikatoliških "misijonarjev" in so me tožili pri prvem komisarju. Poklical me je k sebi, pa sva se prav dobro pogovorila. To je bil še prvi, Mr. Watchhorn. Dal mi je prav, da Ellis Island ne sme biti prostor za kako prozelitsko delo in za ščunvanje vere zoper vero. Pogoreli so. Ko je pa prišel Williams, ki je prišel na otok samo na pritisk teh organizacij, je pa zapihal nov veter. Poklical je k sebi katoliške misijonarje in nam dal razumeti, da naj pustimo delo teh organizacij pri miru, češ, "saj dele verzko berilo", in da je "vseeno, kakšne vere je kdo". Seveda smo

(Dalje prih.)

DENARNE POŠILJATVE

se še dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo. Prosimo pa pošiljatelje nakazil za stari kraj, da pošiljajo v takih svotah, kakor tu naveden, namreč v ravnih svotah po sto, kot 100, 200, 300, 400 ali 500 dinarjih. To radi praktičnosti izplačali.

Kdor želi poslati pošiljatev potom kabla (brzojavu), lahko eto-ri po znižani ceni za \$1.00, kar je treba namreč dodati k cenam za gotove svote dinarjev. (Ta znižana cena za kabliranje velja le za Jugoslavijo.)

Naše cene so zdaj: JUGOSLOVANSKI DINARJI:

Za \$ 2.30.....	100 Din
Za \$ 4.40.....	200 Din
Za \$ 6.50.....	300 Din
Za \$ 8.45.....	400 Din
Za \$ 10.25.....	500 Din
Za \$ 20.00.....	1000 Din
Za \$ 39.00.....	2000 Din

ITALIJANSKE LIRE:

Za \$ 3.25.....	50 lir
Za \$ 5.90.....	100 lir
Za \$ 11.50.....	200 lir
Za \$ 17.00.....	300 lir
Za \$ 28.00.....	500 lir

Nakazovati pošiljatev, da bi se izplačala v ameriških dolarjih, zdaj ni mogoče.

Vse pošiljatev naslovite na:

JOHN JERICI
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

ROOM FOR RENT

Clean, heated room in private home; hot water; with congenial widow. Want one or two Slovenian girls or women. Address: 732 W. Scott St., Chicago.

SOBA V NAJEM

Snažna, zakurjena soba v privatni hiši; vroča voda; pri prijazni vdovi. Želim eno ali dve slovenski dekleti ali starejši ženski. Naslov: 732 W. Scott St., Chicago.

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV

Sodnik je nejevoljno zamahnil z roko. Očitno ga ta izjava ni zadovoljila, toda Pavle ni pazil na to, temveč je po kratkem molku nadaljeval: "Pa tudi sicer mi je bilo po vsem tem, kar se je zgodilo, nemogoče ostati v Moncalieriju. Doma bi mi bil spomin na mojo nevesto preveč živ in zmerom bi videl njeno truplo pred seboj. Moje upanje je bilo, da bi jo laže pozabil, če bi šel daleč proč iz domačega kraja."

Te besede je izrekel preprosto, vendar to sodnikovega prepričanja ni moglo obrniti. Smatral je mesarja za spretnega komedianta, ki ne zasluži nobene obzirnosti več.

Odkar ga je Laborel spet aretirali, se je dal voditi okoli kakor otrok; nikakšne volje ni bilo več v njem. Čutil je le silno utrujenost in želel je le, da bi se ta žaloigra, katere glavni junak je postal, čimprej končala, četudi s smrtjo.

Smrt ga je res čakala. To prepričanje ga je prevzelo, ko je sedel v svoji tesni celi in o vsem razmišljal. Zločin je bil strašen in nihče ne doume povoda zanj. Niti olajševalnih okoliščin mu ne bodo priznali. Kljub vsemu temu se mu niti enkrat ni pojavila misel, da bi bil izdal mater, za katero bo skoro gotovo obsojen na smrt. Tudi ni več čutil odpora proti usodi.

Ko sta Tereza in Pepina izvedeli za ponovno aretacijo Pavleta, sta otrpnili od strahu. Longhijeva sosedica, ki je bila zjutraj po opravih v Turinu, je prinesla to vest, o kateri so zdaj pisali vsi listi v mestu. Ko je stara Tremolovka, klepetava, radovedna, vendar ne hudobna žena, povedala strašno novico Terezi, je ta zamrmrala bolj sama sebi:

"Zdaj je vsega konec!"

"Povejte mi po pravici, gospa Longhijeva," je menila stara Tremolovka skrivnostno, "ali ste res trdno prepričani o sinovi nedolžnosti." Ko Longhijeva ni odgovorila, je Tremolovka še pripomnila: "Nič se ne bojte, kar povejte, saj bom molčala ko riba."

Nato je rekla Tereza Longhijeva, kakor bi bila govorila sama s seboj: "Ne, ni kriv. Sodniki ga tudi ne bodo obsodili. To je nemogoče. V starih časih se je zgodilo, da so nedolžnega obsodili, toda dandanes se kaj takega ne more zgoditi. Če ni zanesljivih dokazov proti obdolžencu, in če se tudi sam ne prizna za krivega, ga ne obsodijo. Boste videli mati Tremolovka, da ne bo obsojen."

Stara Tremolovka pa je nejevoljno zmajala z glavo. Ni bila kakor Tereza prepričana o nezmotljivosti sodnikov. Rekla je: "Vi ste z dežele, gospa Longhijeva, zato ne veste tako natančno, kaj se dogaja na svetu. Jaz pa sem iz Turina in poznam to. Že pogosto sem kaj podobnega doživela in brala. Rečem vam, da se na svetu pogosto zgode strašne reči."

Tereza pa ji ni hotela verjeti. Vztrajno je trdila, da morajo porotniki oprostiti njenega sina. Če pa je v trenutkih, ko ni čutila v sebi nikakega poguma, pomislila, da bi ji sina vendarle mogli obsoditi, se ji je zdelo, da bo zblaznela. Poznala je njegovo otroško ljubezen in je vedela, da iz njegovih ust ne bo prišla beseda, ki bi osumila lastno mater. Rajši bi se dal usmrtiti. O tem je bila prepričana. Tereza se je zaradi tega odločila počakati do zad-

nega trenutka. Rekla si je: "Porotniki bodo morda menili, da ni dovolj dokazov proti Pavletu, pa si ne bodo hoteli otežiti vest z obsodbo. Če bo sin oproščen, bo vse dobro. Sodišče bo zadevo pustilo pri miru in meni se ne bo treba ničesar bati. Toda če bo obsojen, pojdem sama k sodnikom in jim bom vse povedala. To se pravi, pisala jim bom, kajti aretirati se ne bom dala, ker bom prej skočila v vodo."

Molče je Pepina opazovala materine notranje borbe, ki jih je uganila in katerih sledovi so se kazali na vdovinem obrazu. Nekoč je vprašala Tereza molčečo Pepino: "Kaj misliš, Pepina? Ali verjaš, da ga bodo obsodili?"

Bolnica je čisto tiho odgovorila in predrzno pogledala mater, da se je ta zdrznila in povsila oči: "Da, mati, obsodili ga bodo."

"Pa, saj nimajo dokazov," je skušala vdova ugovarjati. "To bi bilo grozno. Ali ga tudi ti smatraš za krivega?"

"Ne. Moj brat je nedolžen. Vem."

In ko ji je mati spet drugič zastavila ista vprašanja, je Pepina s posebnim poudarkom odgovorila: "Mati, ti poznaš resnico bolje ko kdorkoli."

Presenečena je stara žena vsa blede zajecjela: "Kaj si hotela reči s temi besedami? Povej razločneje."

"Ti najbolje poznaš mojega brata in veš, da ni zmožen nikake sirovosti, kaj šele tako strašnega zločina."

Olajšano je dihnila stara žena. "Ničesar ne ve," je zamrmrala sama pri sebi.

Vendar pa je odslej nezaupljivo opazovala hčer. Odkriti pa ni mogla ničesar, kar bi bilo moglo utemeljiti njen sum.

10.

Usodni dan, na katerega bo moral Pavle stopiti pred porotnike, je nastopil. Bil je neprijeten dan, ki je bil prav v skladu z razpoloženjem oseb, katerih usoda naj se danes odloči — vlažen, hladen jesenski dan.

Ker je časopisje primer razsežno opisalo, je bilo zanimanje med ljudmi za razpravo vsesplošno. Po vstopnicah za porotno dvorano je bilo veliko povpraševanje. Ko se vrata odprla, je pritisnila v dvorano velika množica in jo napolnila do zadnjega kotička.

Tereza Longhijeva se je z vlakom pripeljala v Turin. Hotela je prisostvovati razpravi in je z naglimi koraki stopala proti sodišču, da ne bi prišla nepozno. Ko pa je prispela do dvorane, je bila ta že prenapolnjena. Zato si je hotela nasilno priboriti vstop, a so jo sirovo odrinili. V strahu je taval po hodniku in vsakega sodnega slugo ali piarja, ki je prišel mimo, prosila, naj jo puste v dvorano. Nekateri so se ji smejali, drugi pa je niti poslušali niso.

Neka lepo oblečena žena je prišla mimo. Pohitela je za njo in jo zaprosila. "Prosim vas, gospa, vzemite me s seboj. Recite, da sem vaša služkinja."

Ne nelep, vendar nekoliko izživljen obraz se je obrnil k njej in jo premotril. "Ne, dobra žena, to ne gre," je rekla dama in odšumela dalje, puščajoč za seboj vonj vsiljivega parfema.

(Dalje prih.)

RAZNOTEROSTI

NAENAKO VRTENJE ZEMLJE

Zemlja se okrog svoje osi ne vrtil enakomerno. Tu so mogli ugotoviti v kratkem času, od kar se ugotavljajo v znanstveni praksi tako zvane kremenčeve ure, to je v zadnjih treh letih. V berlinskem fizikalno-tehničnem državnem zavodu so posvetili baš vprašanju zemeljskega vrtenja veliko pozornost. Kremenčeve ure so za takšne eksperimente skoraj dovršeno časovno merilo, v nekoliko mesecih so netočne kvečjemu za eno dvestotino sekunde. S pomočjo takšnih kremenčevih ur so torej ugotovili, da se je zemlja pri petnajstih meritvah v presledkih po 30 dni sedemkrat zakasnila, osemkrat pa se je vrtila hitreje, nego bi morala. Največja časovna razlika je znašala 0,25 sekunde. To pomeni, da je bila točka na ravniku ob tem času za 115 m bolj zapadno, nego bi smela biti, če bi se zemlja res pravilno vrtila. To zemeljsko vrtenje pa se prehiteva in zaostaja, kolikor je bilo mogoče doslej dognati, v nekem določenem redu, in menijo, da gre pri tem za enoletno periodo.

RAZBURJENJE IN RADOVEDNOST

Ako se človeka polasti kako razburjenje, ima tudi veliko večjo željo, da bi bil o tistim, kar ga razburja, čim bolj obveščen. Tako v takem času ljudje stikajo za novicami in ukrepanje vse, da bi izvedeli kaj bolj "točnega," kdor nikdar ne gre v gostilno, bo v časih splošnega razburjenja šel, da kaj izve; drugi delajo prav tako in kmalu se zbere veliko nevednih, ki skupaj že stuhajo kaj takega, da potem vedo — t. j. da zadostijo želji po novicah. V deželah, kjer gre telefon že skoraj v sleherni hišo, je merilo takih časov telefon. Ob nemirnih časih število telefonskih pogovorov zelo hitro poskoči, kar je po statistiki ugotovlje-

no. Kako je sicer hladne Angleže razburila pretekla jesen, je najbolj razvidno iz astronomsko visokega števila telefonskih pogovorov. V onem septembrskem tednu, ko je bila napetost zaradi Srednje Evrope na višku, je angleška kontrola našla 27 milij. zasebnih telefonskih pogovorov. Več — 29 milij. — jih je bilo samo v tednu božičnih praznikov, ko si ljudje voščijo vseprek in se vabijo na razne "večere."

VELBLOD SE JE MAŠČEVAL

Znano je, da prirejajo v Turčiji, posebno v krajih ob Egejskem morju, borbe med velblodi.

Pri zadnji taki prireditvi se je posebno odlikoval velblod nekega Kara-Osmana.

Pred nekaj dnevi je Osman vezbal svojega nagrajenega velbloda, pa se mu je nenadoma zazelo potrebno dvovrbo žival neusmiljeno udariti. Velblod pa ga je bliskovito zagrabil z zobmi, ga nekajkrat treščil ob drevo in ga nato spustil na tla. Ves potolčen je začel Osman divje bežati, toda "ladja puščave" je svojega gospodarja dohitela, ga vrgla na tla in pohotila. Ko se je čez nekaj časa o-svestil, je opazil, da stoji velblod še vedno kraj njega. Čim se je le poskusil premakniti, ga je začela žival spet grizti in teptati. Tako bi bil Kara-Osman gotovo izdihnil, da niso v tistem trenutku prišli slučajno ljudje in ga rešili razkačenega velbloda.

Nasprotniki store in žrtvujejo vse za svoje zmote; kaj ti kot katoličan storiš za širši upliv svojega prepričanja?

Listen to PALANDECH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST

Every Saturday, 3 to 4 P. M.

STATION WHIP

1480 kilocycles

(First Station on Your Dial)

Announced in English and

Dedicated to all the

Serbs, Croats and Slovenes

Featuring a program of CLASSICAL and FOLK MUSIC

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West Cermak Rd.

(opel Leavitt St.)

Tel. Canal 3817

CHICAGO, ILL.

VSI KATOLIŠKI SLOVENCIM IN SLOVENKE V CHICAGI

vabljeni, da pristopite k prvemu in najstarejšemu društvu v naselbini,

Dr. sv. Štefana

ŠTEV. 1, K. S. K. J.

Smrtninska zavarovalnina — podpora v bolezni — preskrba dostojnega pogreba — šport za mladino.

Odbor za leto 1940:

JOSEPH OBLAK, ml. predsednik, JOHN PRAH, tajnik, ANTON KREMESEC, blagajnik.

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA BAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmjerne.

Pisano polje

J. M. Trank

Vera je le ena — katoliška. Druge "vere" v območju krščanstva imajo to in ono resnico, vse resnice nimajo. S katoliško vero ne gre gor ali dol, le pri katoličanih gre lahko gor ali dol, pri drugih skupinah gre navadno tudi z "vero" gor ali dol, da se majajo že temelji krščanstva. Koliko je nekim protestantom še ostalo? Nek vodeni deizem, mnogokje popolen ateizem. Ni čuda, da se pojavljajo razni izrodki, ker ateizem je le presuh. Ko gine, kar bi bilo še nekaj resničnega na "veri" v protestantovskih krogih, se pojavlja bigoterija, verska nestrpnost, celo fanatizem. Neki so prefrignani, si hočejo napolniti žep, drugi se dajo vleči za nos, ker le nekaj "versko" izgleda. To je bistvo kukluksklanizma, ki je zopet začel dvigati glavo.

Novi "general" je izjavil, da se bodo pojavljali kukluksklanci povsod ko plevel. Je precej zadel. Le plevel so, nič drugega, ampak hudo strupeni plevel, in plevel poganja, ker je dosti plevela tudi med katoličani.

Svet se čudi, da je najmočnejša trdnjava pri Liežu (Liege) padla kar hipoma. Belgijci so precej zatrdjali, da tokrat (Nemci) ne bodo prodrli, (ills ne passeront pas). Pa so le in celo bliskovito. Iz Berlina samega so nekaj namignili na neko "skrivno orožje," kakor večkrat že prej. Kakšno bi bilo to orožje? Kdo naj preišče, ko imajo vse Nemci v rokah?

Se mi vzbujajo neki spomini. L. 1917 jeseni je bilo, ko so Nemci hodili čez Ljubelj na ofenzivo proti Italiji. Pri meni je stanoval mlad nemški lajtnant. V teku pogovorov je nekaj omenil, da je predor

NA PRODAJ JE

— 5 sob zidan "cottage."

Cena \$3,500;

— zidana in lesena hiša dveh stanovanj. Cena \$3,500;

— zidana hiša, dve stanovanji po 6 sob. Kurjava na vročo vodo. Cena \$3,500;

— zidana hiša šest stanovanj. Najemnina donša na mesec \$175. Cena \$5,500;

— poslopje 12 stanovanj po šest sob. Najemnina na mesec \$350. Cena \$14,500;

— več hiš od HOLC v vsakem delu Chicago. Samo 10% prvega plačila ostalo na obroke po 4 1/2% obresti.

Oglasite se pri svojem slovenskem rojaku: Anton Jordan, 2622 So. Harding Ave., Chicago. Tel. LAWndale 7182

gotov tedaj in tedaj. Samoza-vest širokoustnih Prusov, sem si mislil. Ampak je bilo tako na dan in uro. Predor se je že tedaj bliskovito izvršil pri Kobaridu. Odpor Lahov je bil zlomljen, vse je drvelo proti Pijavi. Spredej so bili le Nemci, šele za njimi tudi Avstrijci. Med temi sta bila tudi dva moja nečaka. Po polomu sta mi pravila, da sta videla pri Kobaridu, ko so marširali v Italijo, cele rove, jarke, ki so bili nepoškodovani, pa polni laških vojakov, ki so držali še puške v rokah, mrtvi ko kamen. Strupeni plini, da se človek še zganiti ne utegne. Ali se vam zasveti? Zdi se mi, da je moralo biti tako v trdnjavi Eben Emael. Prepovedano, pogodba, da se ne sme kaj takega rabiti, praviš. Eh. er. . . sme, ne sme in pogodba? Ali si naiven?

Pravijo in trdijo in učijo, da je človek le človeška opica, toraj malo boljša žival. Ako je tako, zmaga močnejša žival, in amen, pa se na glavo postavi, če hočeš.

Baje je prišlo v Jugoslaviji do nekega preobrata z ozirom na Rusijo. Vsako sklepanje je prerano, zabeležiti se more le dejstvo pogajanj, in če bi bila pogajanja uspešna, ostane vse še na tehtnici. Najbolj važna odločitev bo med Anglijo in Nemčijo, in če ostane Nemčija na površju, se ne ve, ali bo ostala pri ti odločitvi, ali se nagnila še kam drugam. Dejstvo pogajanj bi bilo le iz čisto slovanskega stališča precej dober pojav, vse drugo pozuzročuje lahko težko glavo.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1860 kilocycles.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK in KIRURG

Urada:

1901 West Cermak Road

1-3 in 7-8 P. M. razin ob sredah.

Tel. Canal 4918

3925 West 26th Street

4-6 P. M. in po dogovoru.

Tel. Lawndale 6287

CHICAGO

Rezični tel.: La Grange 3966

ROJAKI SLOVENCIM!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lasnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmjerne, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisane za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar

SLOVENSKE KAMNOSEK

527 North Chicago Street,

JOLIET, ILL.

Telefon 2-4787

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9.

zjutraj do 8:30 zvečer.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS